

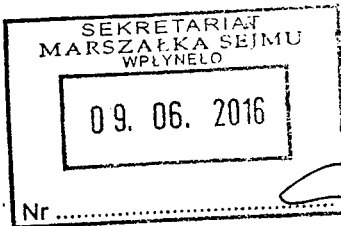
PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Warszawa, 09 czerwca 2016 r.

Nr WO-020-64/16
Nr WO-020-65/16
Nr WO-020-67/16
Nr WO-020-20/16

Dot. GMS-WP-173-123/16 MK-020-194/4/16
GMS-WP-173-120/16 MK-020-132/2/16
GMS-WP-173-128/16 - MK-020-63/5/16
GMS-WP-173-136/16 MK-020-106/5/16

Pan Marek KUCHCIŃSKI
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W załączeniu, uprzejmie przesyłam odpisy stanowisk Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 09 czerwca 2016 r. w przedmiocie projektów dotyczących Trybunału Konstytucyjnego.

z wyrazami szacunku

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
Krzysztof Wojtaszek
Krzysztof Wojtaszek
Sędzia Sądu Okręgowego

**STANOWISKO PREZYDIUM
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

z dnia 9 czerwca 2016 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, nadesłanym przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z 9 maja 2016 r. (GMS-WP-173-123/16), zwraca uwagę, że Trybunał Konstytucyjny jest jedynym organem władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej, mającym kompetencje do ostatecznego i wiążącego wszystkie podmioty rozstrzygania o zgodności prawa z Konstytucją. Zadaniem Trybunału Konstytucyjnego jest kontrola zgodności ustaw i innych aktów prawnych z Konstytucją (art. 79 ust. 1, art. 188 pkt 1, art. 193 Konstytucji). Konstytucja zaś jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ust. 1 Konstytucji). Zagadnieniem o charakterze nadrzędnym jest zatem stworzenie odpowiednich do rangi zadań, warunków funkcjonowania Trybunału.

Pozycja ustrojowa Trybunału, w świetle zadań nałożonych w Konstytucji, stanowi fundament państwa prawa, a niezakłócone jego funkcjonowanie służy ochronie wolności i praw obywatelskich, w związku z tym ustrój Trybunału powinien umożliwiać sprawne i rzetelne wykonywanie zadań nałożonych w Konstytucji. Dotyczy to także zasad postępowania przed Trybunałem.

Krajowa Rada Sądownictwa wyraża obawę, że niektóre z projektowanych przepisów uniemożliwią Trybunałowi wywiązywanie się z tej niezwykle istotnej roli, a nadto w nieuzasadniony sposób zmienią ustaloną od wielu lat pozycję ustrojową Sądu Konstytucyjnego, obniżając jego rangę i znaczenie społeczne.

Przedłożony projekt ustawy jest kolejnym projektem normującym ustrój i organizację Trybunału Konstytucyjnego na przestrzeni ostatnich trzech lat, co nie wpływa pozytywnie na funkcjonowanie Sądu Konstytucyjnego.

Każdy projekt ustawy powinien odpowiadać zasadom prawidłowej legislacji określonym w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r., poz. 283) oraz w art. 34 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r., poz. 32 ze zm.).

Krajowa Rada Sądownictwa zgłasza następujące uwagi do projektu.

1. Projektowany art. 11 ust. 2 przyznając Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej

uprawnienie do wyrażenia zgody na stwierdzenie wygaśnięcia mandatu sędziego Trybunału Konstytucyjnego na skutek prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego, narusza zasadę podziału i równoważenia się władz. Przepis ten ingeruje w niezależność i odrębność Trybunału Konstytucyjnego od władzy wykonawczej oraz wkracza w sferę niezawisłości jego sędziów. W państwie opartym na zasadach prawa nie jest dopuszczalna sytuacja, w której organ władzy wykonawczej decydował o usunięciu sędziego Trybunału ze stanowiska. Niewyrażenie przez Prezydenta zgody na usunięcie sędziego ze stanowiska, mimo orzeczenia wobec sędziego takiej kary dyscyplinarnej, podważyłoby zaufanie obywateli do sądów oraz orzeczeń Sądu Konstytucyjnego stanowiących fundament systemu prawnego państwa. Ponadto zgoda Prezydenta na usunięcie ze stanowiska sędziego Trybunału Konstytucyjnego, stosownie do art. 144 ust. 2 Konstytucji, wymagałaby kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów. Projektowany przepis budzi wątpliwości co do zgodności z Konstytucją, w szczególności, gdy uwzględni się motywy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 9 marca 2016 r. w sprawie o sygn. K 47/15, w którym Trybunał stwierdził, że pozbawienie Zgromadzenia Ogólnego i Prezesa Trybunału kompetencji do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu sędziego i przyznanie tej kompetencji Sejmowi jest niezgodne z art. 173 w zw. z art. 10 ust. 1 oraz z art. 195 ust. 1 Konstytucji.

Ponadto Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę, że z art. 11 ust.1 wynika, że w każdym z przypadków wymienionych w art.11 ust.1 pkt 1-4, Zgromadzenie Ogólne ma obowiązek stwierdzić wygaśnięcie mandatu sędziego Trybunału Konstytucyjnego, natomiast z ust. 4 art.11 zdaje się wynikać, że Zgromadzenie może odmówić wygaśnięcia mandatu po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego.

2. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa nieuzasadniony jest udział osób oraz organów wymienionych w art. 13 ust. 2 i 3 w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Trybunału w każdej sprawie, bez zaproszenia ich na posiedzenie przez Prezesa Trybunału lub Zgromadzenie Ogólne. Zgromadzenie Ogólne jest organem Trybunału Konstytucyjnego uprawnionym do podejmowania istotnych decyzji dotyczących funkcjonowania Trybunału oraz sędziów Trybunału. Zgromadzenie Ogólne dokonuje między innymi wyboru kandydatów na prezesa i wiceprezesa Trybunału, uchwała statut Trybunału, powołuje i odwołuje szefa Biura Trybunału oraz wyraża zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub pozbawienie wolności sędziego Trybunału. Podjęcie decyzji w niektórych sprawach wymaga przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Informacje ujawniane w toku postępowania wyjaśniającego nie powinny być upubliczniane, w szczególności gdy przedmiotem obrad jest podjęcie decyzji o wyrażeniu zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Ujawnienie takich informacji może mieć negatywny wpływ na dalszy tok

postępowania karnego, gdyby takie było prowadzone wobec sędziego. Niezależność i odrębność władzy sądowniczej wymaga, aby do samego Trybunału należała decyzja o zaproszeniu na Zgromadzenie Ogólne innych organów państwa czy innych osób.

3. Określenie składu, w jakim orzeka Trybunał Konstytucyjny, należy do zasad ustrojowych, które powinny być uregulowane w ustawie o Trybunale Konstytucyjnym. Z projektowanej treści art. 25 ust. 1 pkt 1f ustawy wynika natomiast, że Trybunał orzeka w pełnym składzie między innymi, gdy z wnioskiem o uznanie sprawy za szczególnie zawiłą zwróci się do Trybunału Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prokurator Generalny oraz trzech sędziów Trybunału. Takie rozwiązanie narusza wspomnianą zasadę przez to, że powierza określenie składu Trybunału Konstytucyjnego innym organom i sędziom spoza składu orzekającego. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa o przekazaniu sprawy do rozpoznania przez pełny skład Trybunału powinien każdorazowo decydować wyznaczony skład orzekający, na podstawie zgromadzonych w sprawie materiałów, o ile uzna to za konieczne. Projektowane rozwiązanie narusza niezależność Trybunału Konstytucyjnego oraz niezawisłość jego sędziów, bowiem wkracza bezpośrednio w wykonywanie funkcji orzeczniczych. Redakcja projektowanego przepisu wskazuje na to, że wniosek Prezydenta lub Prokuratora Generalnego byłby wiążący dla Trybunału, także wówczas, gdy w ocenie składu orzekającego rozpoznającego sprawę brak jest merytorycznych podstaw do rozpoznania sprawy przez Trybunał w pełnym składzie. Wątpliwości konstytucyjne budzi rozwiązanie, zgodnie z którym o właściwym składzie orzekającym będzie decydował Prezydent, który jest uczestnikiem postępowania przed Trybunałem. Przyjęcie opiniowanego rozwiązania może skutkować przewlekłością postępowań, także przed sądami powszechnymi, administracyjnymi i wojskowymi, mimo że art. 45 ust. 1 Konstytucji gwarantuje każdemu prawo do niezwłocznego rozpoznania jego sprawy przez niezawisły sąd.

4. Przepis art. 27 pkt 7 i 8 stanowi, że uczestnikami postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym są przedstawiciele Sejmu, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministra Spraw Zagranicznych. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa status uczestnika postępowania powinien przysługiwać wymienionym organom, a nie ich przedstawicielom. Nie ma natomiast przeszkód, żeby organy te działały przed Trybunałem przez przedstawicieli lub pełnomocników. Krąg uczestników postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym określa Konstytucja w art. 191, 192 oraz 193 i w każdym z tych przypadków wymienia organy właściwe do złożenia wniosku, które są jednocześnie uczestnikami postępowania.

5. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa projektowany art. 32 ust. 3 pkt 5 jest sprzeczny z ustawą zasadniczą w zakresie w jakim nakłada na organy wymienione w art. 191 ust. 1 pkt 1-5

Konstytucji obowiązek wykazania w uzasadnieniu wniosku, że dotyczy on istotnego zagadnienia prawnego wymagającego rozstrzygnięcia Trybunału. Konstytucja przyznaje organom wymienionym w art. 191 ust. 1 pkt 1-5 prawo do wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego w każdej sprawie, a w przypadku Krajowej Rady Sądownictwa we wszystkich sprawach dotyczących niezależności sądów lub niezawisłości sędziów, bez względu na to czy wniosek dotyczy istotnego zagadnienia prawnego. W ocenie Rady przyjąć należy, że w każdej sprawie, w której uprawniony organ podejmie decyzję o złożeniu wniosku do Trybunału Konstytucyjnego występuje istotne zagadnienie prawne, co do którego wypowiada się Trybunał w orzeczeniu końcowym. Trybunał Konstytucyjny jest sądem prawa, w związku z tym w interesie publicznym leży poddanie jego ocenie wszystkich przepisów budzących wątpliwości co do zgodności z ustawą zasadniczą. W każdym przypadku wątpliwości co do zgodności przepisów prawa z Konstytucją występuje istotne zagadnienie prawne o charakterze ustrojowym. Organy uprawnione do wystąpienia z wnioskiem w każdym przypadku oceniają jego zasadność, poprzedzoną wnikliwą analizą prawną.

6. Przepis art. 37 ust. 2 projektowanej ustawy wprowadza ogólną zasadę, zgodnie z którą terminy rozpraw przed Trybunałem wyznaczane są według kolejności wpływu spraw do Trybunału. W wyroku z 9 marca 2016 r. w sprawie o sygn. K 47/15 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 80 ust. 2 ustawy z 25 czerwca 2015 r. w brzmieniu nadanym przez ustawę o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym z 22 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 2217), zgodnie z którym „*terminy rozpraw albo posiedzeń niejawnych, na których rozpoznawane są wnioski, wyznaczane są według kolejności wpływu spraw do Trybunału*” jest niezgodny z art. 2 i art. 173 w zw. z preambułą Konstytucji oraz art. 10 i art. 45 ust. 1 Konstytucji, przez to, że uniemożliwia organowi konstytucyjnemu, którym jest Trybunał Konstytucyjny, rzetelne i sprawne działanie oraz ingerując w jego niezależność i odrębność od pozostałych władz, narusza zasady państwa prawnego. Opiniowany przepis w ocenie Rady powiela niekonstytucyjne rozwiązania prawne.

Wprawdzie projektodawca w art. 37 ust. 3 wprowadza wyjątki od powyższej zasady, to jednak dotyczą one kategorii spraw, które Trybunał rozpoznaje sporadycznie lub dotychczas w ogóle nie rozpoznawał. Rozwiązanie to w ocenie Rady nie ma zatem wpływu na ocenę konstytucyjności opiniowanego rozwiązania prawnego.

Przepis art. 37 ust. 4 projektowanej ustawy przyznając Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o wyznaczenie terminu rozprawy poza kolejnością wpływu sprawy do Trybunału, który jest dla Prezesa Trybunału wiążący, wkracza w działalność orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego. Decyzję dotyczącą możliwości skierowania sprawy na rozprawę powinien podejmować skład orzekający Trybunału, nie zaś organ władzy wykonawczej.

Tylko skład orzekający może ocenić czy sprawa jest gotowa do rozpoznania na rozprawie. Proponowane rozwiązanie zagraża niezależności Trybunału i niezawisłości jego sędziów.

7. Odnosząc się do projektowanego art. 60 ust. 1 stwierdzić należy, że wyrokiem z 9 marca 2016 r. w sprawie o sygn. K 47/15 Trybunał Konstytucyjny orzekł między innymi, że art. 2 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym z 22 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 2217), zgodnie z którym „w postępowaniu wszczętym, lecz niezakończonym przed wejściem w życie ustawy rozprawa nie może odbyć się wcześniej niż po upływie 45 dni od dnia doręczenia uczestnikom postępowania zawiadomienia o jej terminie, a w sprawie, w której orzeka w pełnym składzie – po upływie 3 miesięcy; jednakże w obydwu przypadkach nie później niż 2 lata od dnia wejścia w życie ustawy”, jest niezgodny z art. 2 i art. 173 w zw. z preambułą Konstytucji oraz art. 10 i art. 45 ust. 1 Konstytucji, przez to, że uniemożliwiając organowi konstytucyjnemu, którym jest Trybunał Konstytucyjny, rzetelne i sprawne działanie oraz ingerując w jego niezależność i odrębność od pozostałych władz, narusza zasady państwa prawnego. W świetle przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego projektowany art. 60 ust. 1, zgodnie z którym „rozprawa nie może odbyć się wcześniej niż po upływie 60 dni od doręczenia zawiadomienia o jej terminie” ocenić należy jako niezgodny z Konstytucją.

8. Niezgodny z Konstytucją jest także projektowany art. 68 ust. 2, który stanowi, że orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (w określonych kategoriach spraw) rozpoznawane w pełnym składzie zapadają większością 2/3 głosów.

W uzasadnieniu wyroku z 9 marca 2016 r. w sprawie o sygn. K 47/15 Trybunał Konstytucyjny dokonał wykładni art. 190 ust. 5 Konstytucji, stwierdzając że „(...) przepis ten nie daje podstaw ani do różnicowania przez ustawodawcę większości głosów potrzebnych do podjęcia orzeczenia w zależności od tego, w jakim składzie Trybunał orzeka, ani do wprowadzania innej większości głosów aniżeli wskazana w tym przepisie. Niedopuszczalna jest przy tym taka wykładnia art. 190 ust. 5 Konstytucji, która zakłada, że przepis ten zawiera normę pustą, bo mówi o „jakiegokolwiek większości”, zaś to ustawodawca ma obowiązek przesądzenia, o jaką większość w tym przepisie chodzi. To oznaczałoby bowiem, że treść przepisu konstytucyjnego jest determinowana przez ustawodawcę, co w demokratycznym państwie prawnym nie może mieć miejsca. (...) To, że art. 190 ust. 5 Konstytucji jednoznacznie określa większość głosów, jaką wydawane są orzeczenia Trybunału, wynika nie tylko z jego treści, ale również z systematyki Konstytucji i sposobu sformułowania w jej innych przepisach wymogu podejmowania decyzji przez różne organy kolegialne większością głosów. Zastrzeżenie, że dana decyzja podejmowana jest przez organ większością głosów, oznacza zawsze większość zwykłą, chyba że przepis konstytucyjny

wyraźnie wskazuje inną większość”. Skoro Konstytucja stanowi, że orzeczenia Trybunału wydawane są zwykłą większością głosów, brak jest podstaw do wprowadzenia w tym zakresie przez ustawodawcę większości kwalifikowanej 2/3 głosów. Przepis przewidujący kwalifikowaną większość głosów będzie niezgodny z art. 190 ust. 5 Konstytucji.

9. Odnosząc się do projektowanego art. 71 ust. 1 pkt 6 ustawy podkreślenia wymaga, że przepis ten budzi wątpliwości co do zgodności z Konstytucją, w szczególności wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą państwa prawnego oraz jej art. 190 ust. 1 i 5, zgodnie z którym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zapadają zwykłą większością głosów, mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że każde orzeczenie Trybunału, niezależnie od tego w jakim składzie zostało wydane, wywołuje jednakowe skutki prawne. W tej sytuacji bezzasadne jest wskazywanie w sentencji orzeczenia wyniku głosowania sędziów, w szczególności, że może to prowadzić do błędnego przekonania społeczeństwa o wyższości jednych wyroków nad innymi. Głosowanie nad orzeczeniem jest zwieńczeniem narady sędziów składu orzekającego, która zgodnie z projektowanym art. 67 ust. 1 ustawy ma charakter niejawnny, co oznacza, że odbywa się bez udziału osób trzecich, a jej przebieg nie może być ujawniany. Poza tym członek składu orzekającego, który nie zgadza się z większością głosujących może zgłosić zdanie odrębne przed ogłoszeniem orzeczenia, uzasadniając je w formie pisemnej (art. 68 ust. 4 projektu ustawy). Zasada tajności narady stanowi procesową gwarancję niezawisłości sędziowskiej, która służyć ma realizacji ochrony praw i wolności obywatelskich.

10. Projektowany art. 79 ust. 4 ustawy wprowadza nowy tryb publikacji wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Prezes Trybunału, który w dotychczasowym stanie prawnym zarządzał publikację orzeczeń, w nowym stanie prawnym będzie jedynie występował do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o ich ogłoszenie. Proponowane rozwiązanie, w zakresie w jakim przekazuje organowi władzy wykonawczej prawo do decydowania o tym czy i kiedy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego zostanie ogłoszone, jest zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa niezgodne z art. 190 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego podlegają niezwłocznemu ogłoszeniu w organie urzędowym, w którym akt normatywny był ogłoszony. W świetle tego przepisu Konstytucji ogłaszanie orzeczeń Trybunału jest obligatoryjne, zaś czynności podejmowane w tym zakresie przez Prezesa Rady Ministrów powinny mieć charakter techniczny, w szczególności gdy uwzględni się treść art. 190 ust. 1 Konstytucji stanowiący, że orzeczenia Trybunału (od momentu wydania) są ostateczne i powszechnie obowiązujące. Jakkolwiek ocena czy próba legalizacji orzeczeń Trybunału przez organ władzy wykonawczej narusza art. 173 w zw. z art. 10 Konstytucji oraz zagraża niezawisłości jego sędziów (art. 178 ust. 1 Konstytucji).

11. Zgodnie z art. 82 ust. 1 projektu ustawy przepisy nowej ustawy znajdą zastosowanie do wszystkich spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Wprowadzenie tego przepisu będzie się wiązało z koniecznością wyznaczenia na nowo składów orzekających w sprawach, które zostały wniesione pod rządami dotychczasowych przepisów ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, także w sprawach, które są gotowe do rozpoznania na rozprawie. W uzasadnieniu wyroku z 9 marca 2016 r. w sprawie o sygn. K 47/15 Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się, że „(...) wymóg ponownego ustalenia składu orzekającego w sprawach już rozpoznawanych przez Trybunał, a tym samym wymóg rozpoczęcia rozpatrywania sprawy od początku, oznacza ingerencję władzy ustawodawczej w proces orzekania. Regulacja ta narusza zatem niezależność Trybunału i jego odrębność od innych władz. W sprawach, w których sądy wystąpiły do Trybunału z pytaniami prawnymi, jest ona także sprzeczna z wymogiem rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki wynikającym z art. 45 ust. 1 Konstytucji”.

Rada kwestionuje także wprowadzenie rocznego terminu instrukcyjnego na rozpoznanie przez Trybunał wszystkich spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia projektowanej ustawy w życie (art. 82 ust. 2 projektu ustawy). Wszelkie decyzje w toku rozpoznawania sprawy, w tym rodzaj i termin podejmowanych czynności powinny należeć wyłącznie do składu orzekającego, który nie powinien być związany żadnym terminem instrukcyjnym. Kwestią nadrzędną jest rzetelne i wszechstronne rozpoznanie sprawy przez Trybunał, nie zaś szybkość postępowania. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że czas trwania postępowania przed Trybunałem nie zależy od samego Trybunału, lecz także sprawności działania innych organów państwa, do których Trybunał zwraca się o przedstawienie materiałów lub informacji niezbędnych dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy.

12. Projektowany art. 83 ust. 1 i 2 ustawy zobowiązuje Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do zawieszenia w terminie 14 dni od dnia wejścia ustawy w życie wszystkich spraw prowadzonych w Trybunale z wniosku podmiotów określonych w art. 191 ust. 1 pkt 1-5, w tym również Krajowej Rady Sądownictwa. Zdaniem Rady proponowane rozwiązanie jest niezgodne z art. 191 ust. 1 pkt 1-5 Konstytucji, ponieważ przewidując obligatoryjne zawieszenie postępowania przed Trybunałem na okres 6 miesięcy w celu dostosowania treści złożonych wniosków do wymagań określonych przepisami ustawy wchodzącej w życie po złożeniu tych wniosków, ogranicza konstytucyjne prawo tych podmiotów do poddania ocenie Trybunału kontroli konstytucyjności aktów normatywnych. Ponadto projektodawca bezpodstawnie zakłada, że wszystkie spośród złożonych wniosków zawierają braki wymagające uzupełnienia. Nieadekwatny jest także termin zawieszenia postępowania, w szczególności gdy wnioskodawca uzupełni ewentualne braki w terminie wcześniejszym.

Projektowany przepis narusza niezależność Trybunału i niezawisłość jego sędziów, stanowiąc ingerencję władzy ustawodawczej w wykonywanie funkcji orzeczniczych. Ocena czy w danej sprawie występują braki wniosku wymagające uzupełnienia powinna należeć każdorazowo do składu orzekającego, który podejmowałby decyzję po zapoznaniu się z wnioskiem i zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Skład orzekający powinien decydować również o terminie uzupełnienia braków, dostosowując długość terminu do liczby i rodzaju braków wymagających uzupełnienia.

Krajowa Rada Sądownictwa dostrzega, że projektodawca niekonsekwentnie posługuje się pojęciami wniosek, pytanie prawne i skarga konstytucyjna. Ponadto doprecyzowania wymaga systematyka ustawy. W ocenie Rady zasadne jest wprowadzenie mniejszych jednostek redakcyjnych (oddziałów) w poszczególnych rozdziałach.

13. Projektowane zmiany mają charakter ustrojowy, a ich waga dla sprawnego działania Sądu Konstytucyjnego oraz skutki dla obywateli są na tyle istotne, że obowiązkiem projektodawcy jest wprowadzenie odpowiednio długiego terminu *vacatio legis*. Proponowany w projekcie 14 dniowy termin, zdaniem Rady, jest zbyt krótki oraz nie pozwala na kontrolę konstytucyjności ustawy przed jej wejściem w życie, jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nie podda ustawy kontroli prewencyjnej.

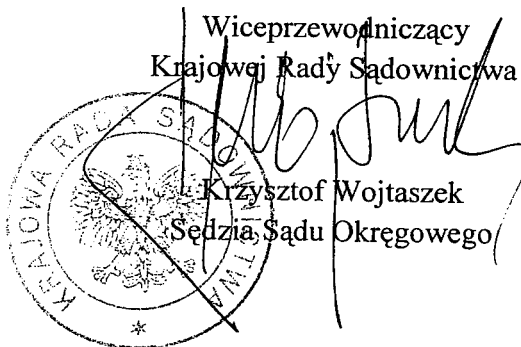
Niezależnie od przedstawionych uwag, projekt wymaga ponownej analizy pod kątem występujących niedokładności legislacyjnych. Ponadto w toku dalszych prac nad projektem ustawy należy uwzględnić orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące ustroju i organizacji Sądu Konstytucyjnego oraz opinię Europejskiej Komisji na Rzecz Demokracji przez Prawo (tzw. Komisji Weneckiej) z 11 marca 2016 r. w sprawie nowelizacji ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Górczew
Marek Górczew

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
Krzysztof Wojtaszek
Krzysztof Wojtaszek
Sędzia Sądu Okręgowego

**STANOWISKO PREZYDIUM
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

z dnia 9 czerwca 2016 r.

**w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
o Trybunale Konstytucyjnym**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, nadesłanym przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 9 maja 2016 r. (GMS-WP-173-120/16) negatywnie opiniuje proponowane przez projektodawcę przeniesienie w stan spoczynku sędziów Trybunału wybranych przez Sejm w dniu 8 października 2015 r., w stosunku do których Trybunał orzekł o ważności wyboru, oraz sędziów Trybunału wybranych przez Sejm w dniu 2 grudnia 2015 r. Powyższe jest bowiem jednoznaczne ze skróceniem kadencji sędziów Trybunału Konstytucyjnego i tym samym niezgodne z art. 194 ust. 1 Konstytucji, z którego brzmienia wprost wynika, iż sędziowie Trybunału powoływani są na 9-letnią kadencję.

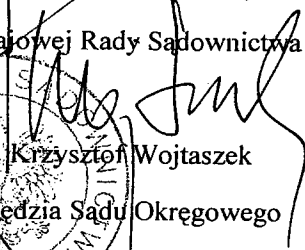

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa niedopuszczalne jest również ponowne rozpoznawanie spraw przez Trybunał Konstytucyjny, bowiem zgodnie z normą wyrażoną w art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Negatywnie ocenić należy zatem nadanie Sejmowi kompetencji do wnioskowania do Trybunału Konstytucyjnego, większością 2/3, o ponowne rozpoznanie niektórych spraw nawet z zastrzeżeniem, że ponowne rozpoznanie sprawy jest możliwe jedynie w razie wyjścia na jaw nowych okoliczności sprawy, nieznanych Trybunałowi w momencie orzekania.

Również wybór sędziów Trybunału do składu orzekającego w danej sprawie zgodnie z kolejnością alfabetyczną i z uwzględnieniem rodzaju, liczby oraz kolejności wpływu spraw do Trybunału nie jest rozwiązaniem optymalnym. Nie umniejszając wiedzy i wysokich kwalifikacji wszystkich sędziów Trybunału Konstytucyjnego naturalne jest, że poszczególni sędziowie ogniskują swoje zainteresowania zawodowe na określonych

dziedzinach prawa posiadając w tym zakresie ugruntowaną specjalistyczną wiedzę. Zasadne jest zatem przyjęcie tych szczególnych kwalifikacji jako kryterium wyboru sędziów Trybunału do składu orzekającego w danej sprawie.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

Krzysztof Wojtaszek
Sędzia Sadu Okręgowego

**STANOWISKO PREZYDIUM
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

**z dnia 9 czerwca 2016 r.
w przedmiocie autopoprawki do poselskiego projektu
ustawy o Trybunale Konstytucyjnym**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z autopoprawką do poselskiego projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, nadesłanej przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z 17 maja 2016 r. (GMS-WP-173-136/16), podtrzymuje stanowisko przedstawione w opinii z 22 marca 2016 r. dotyczącej przedmiotowego projektu ustawy, w zakresie, w jakim projektodawca nie uwzględnił zgłoszonych poprzednio uwag.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marka Golcew
Marka Golcew

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
Krzysztof Wojtaszek
Sędzia Sądu Okręgowego

**STANOWISKO PREZYDIUM
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

z dnia 9 czerwca 2016 r.

w przedmiocie obywatelskiego projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Krajowa Rada Sądownictwa zapoznała się z treścią przedłożonego projektu i zgłasza następujące uwagi.

Rada z uznaniem przyjmuje proponowany tryb zgłaszania kandydatów na sędziego Trybunału Konstytucyjnego (projektowany art. 19 ust. 1), który umożliwi wybór na to stanowisko osób o najwyższych kwalifikacjach. W tym zakresie aktualność zachowuje pogląd Krajowej Rady Sądownictwa wyrażony w opiniach z 13 września 2013 r. i 5 maja 2015 r.

Jednocześnie aktualne pozostaje stanowisko Rady odnośnie do liczebności składu orzekającego w postępowaniu dyscyplinarnym w stosunku do sędziego Trybunału Konstytucyjnego (projektowany art. 29 ust. 1). Z uwagi na wyjątkowy charakter tego postępowania w pierwszej instancji skład powinien liczyć minimum pięciu sędziów Trybunału, w drugiej instancji zaś Trybunał powinien orzekać w pełnym składzie, z wyłączeniem sędziego, którego prowadzone postępowanie dotyczy i ewentualnie sędziego, który przygotowuje sprawę dyscyplinarną (por. opinie Krajowej Rady Sądownictwa z 13 września 2013 r. i 5 maja 2015 r.).

Rada zwraca także uwagę na konieczność rozważenia, czy możliwość podejmowania dodatkowego zatrudnienia przez sędziego Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku na stanowisku w organach państwowych, „w stosunku do którego przepisy ustanawiają zakaz przynależności do partii politycznej” (projektowany art. 42 ust. 2) stanowi wystarczającą gwarancję niezawisłości sędziego. Również i w tej materii aktualne pozostają wątpliwości wyrażone przez Krajową Radę Sądownictwa w powołanych powyżej opiniach.

Rada sceptycznie podchodzi do propozycji przyznania Prezesowi Trybunału kompetencji do skierowania sprawy, w której Trybunał powinien orzekać w pełnym składzie, do rozpatrzenia w składzie pięciu sędziów, „jeżeli orzekanie w pełnym składzie jest niemożliwe, a niezwłoczne wydanie orzeczenia jest konieczne ze względu na szczególne okoliczności” (projektowany art. 44 ust. 4).

Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę, że nieostrość sformułowania „szczególne okoliczności” rodzi niebezpieczeństwo jego zróżnicowanych interpretacji, a zatem dowolności w stosowaniu projektowanego przepisu.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

Krzysztof Wojtaszek
Sędzia Sądu Okręgowego

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew
Marek Golcew